

Megaconsumenten maken het verschil

Milieuactivisten hebben de voorbije jaren hard gewerkt om de individuele consumenten een ecologisch geweten te schoppen, maar verloren de grote consumenten uit het oog. 'Megaconsumenten' als de overheid, universiteiten en internationale organisaties kunnen met één enkele aankoopbeslissing voor bijvoorbeeld auto's of schoonmaakproducten de hele markt in een meer ecologische richting duwen. Een beslissing van de regering van voormalig VS-president Bill Clinton zorgde er in de jaren negentig voor dat de computers van nu minder energie verslinden. "Megaconsumenten beïnvloeden met hun dagelijkse aankopen de gezondheid en stabiliteit van de meest fragiele ecosystemen op aarde", beweert Lisa Mastny, auteur van het rapport 'Purchasing Power' van het Worldwatch Institute.

Een school is dan wel geen megaconsument, maar ze bekleedt wel een belangrijke voorbeeldfunctie.

Bron: IPS

Kwaliteit voor alles

Welke informatie willen consumenten over hun voeding? In een recent onderzoek peilde het Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties (OIVO) naar de verwachtingen hierover van 498 consumenten. 80% procent van de ondervraagden vermeldt spontaan de kwaliteit van de voeding. Op de tweede en derde plaats komen voedselveiligheid (73%) en netheid van de voeding (69%). 8 op 10 consumenten vinden dat ze over de kwaliteit onvoldoende of helemaal niet worden geïnformeerd. Uit de enquête blijkt dat de verbruikersorganisaties de meest betrouwbare bron zijn (54%), gevolgd door de grootwarenhuizen (25%), de bedrijven in het algemeen (5%) en de overheid (5%). 63% van de consumenten vindt dat ze over voedselveiligheid onvolledig wordt geïnformeerd. Over de netheid en goede smaak van de voedingsproducten vindt 8 op 10 dat er hierover weinig of geen informatie bij de burger raakt. De overheid is volgens de ondervraagden een gebrekkige bron van informatie, ook als het over de rechten van de consument gaat.

<http://www.oivo-crioc.org>

Eerlijke handelsplaatsen

Meer dan 80 Britse steden, waaronder Londen, streven naar het label van 'eerlijke handelsplaats'. Ze moeten daarvoor voldoen aan de richtlijnen die de nationale Fairtrade Foundation voor steden en bedrijven opstelde. Dat betekent dat ze zo veel mogelijk eerlijke producten moeten kopen en verkopen en eerlijke handel officieel promoten.

Het kleine Britse stadje Garstang speelt hier een voortrekkersrol. Drie jaar geleden riep het zichzelf tot eerste 'eerlijke handelsstad' van de wereld uit. Momenteel verkopen en promoten 90 van de 100 bedrijven of instellingen in Garstang eerlijke handelsproducten.

Bron: IPS

Minstens eens per week

95% van de volwassen Vlamingen springt minstens eens per week in de auto. Drie op vier legt minstens een maal per week een afstand te voet af. Op de derde plaats komt de fiets. Iets meer dan een op twee Vlamingen haalt hem minstens een keer per week van stal om boodschappen te doen of een luchtje te scheppen. Slechts 16% onder ons maakt in dezelfde tijdsspanne gebruik van het openbaar vervoer.

<http://www.fietsersbond.be>

Groene auto's

Hij is er, de auto die op onuitputtelijke energie rijdt en het milieu niet bezoedelt. De Japanse autoconstructeurs Toyota en Honda leasen groene wagens aan de Japanse regering, twee Californische universiteiten en de stad Los Angeles. Het zijn fuel cell vehicles of brandstofcelvoertuigen. De technologie van die wagens mengt waterstof met zuurstof uit de lucht volgens een chemisch proces dat elektriciteit voortbrengt. De FCV's zijn volledig clean want ze leveren enkel hitte en water als nevenproducten af. De eerste modellen halen ongeveer 300 kilometer uit een volle tank en bereiken een gemiddelde snelheid van 150 km/u. Vanaf 2005 willen de constructeurs de brandstofcelauto's commercialiseren. Tegen 2020 zouden er vijf miljoen FCV's in Japan moeten rondscheuren, tenzij een spectaculaire wetenschappelijke doorbraak de overschakeling vlugger laat verlopen.

Te veel waspoeder

De Europese Commissie en de wasmiddelensector maakten in maart de resultaten bekend van vijf jaar Vrijwillige Code voor Goede Milieupraktijken. Daarin werden vier grote doelstellingen vooropgesteld.

Topprioriteit was de verlaging van het gehalte aan slecht biologisch afbreekbare ingrediënten. De sector slaagde hier met grote onderscheiding in, want de vermindering van 23,7 % overschrijdt ruim de vooropgestelde 10%. Ook de tweede doelstelling leverde een positief resultaat op. Vooraf was bepaald dat de gebruikte energie per wasbeurt met 5% omlaag moest. Die daalde uiteindelijk met 6,4%, maar dat resultaat werd door de forse stijging van het aantal wasbeurten (+11%) teniet gedaan. De doelstellingen om het wasmiddelengebruik en het verpakkingsmateriaal met minstens 10% te doen dalen, werden niet gehaald. De consumptie van wasmiddelen daalde slechts met 7,9%, de hoeveelheid verpakkingsmateriaal met 6,7%.

<http://www.fedichem.be/NL/PRES/CP/2003/CP030319Detic.htm>

De vis is op

Volgens de Canadese expert Daniel Pauly halen we momenteel twee tot drie keer zoveel vis uit de oceanen dan verantwoord is. Verscheidene commercieel interessante soorten zijn daardoor met uitsterven bedreigd. Het bestand van kabeljauw, heilbot, tonijn, zwaardvis en diverse haaiensoorten daalde met 90%. Moderne vistechnieken als sonar, GPS en korvisserij zorgen ervoor dat er nog altijd evenveel vis uit de zee wordt gehaald als vijftig jaar geleden: een desastreuze ontwikkeling die je volgens Pauly met de 'inslag van een grote meteor' kan vergelijken. Zelfs een jarenlang vangstverbod kan het visbestand niet opnieuw op peil brengen. Duurzaam visbeheer dringt zich dan ook op. Enkel in IJsland, de westkust van de Verenigde Staten, Canada en Nieuw-Zeeland wordt duurzaam gevestigd. Een vangstverbod of het instellen van quota liggen politiek moeilijk. De visserijsector verschaft werk aan zo'n 150 miljoen mensen en vis is voor ongeveer een miljard mensen de belangrijkste eiwitleverancier. De oplossingen liggen hier dus niet voor grijpen.

Bron: Jan Mees, Vlaams Instituut van de zee, tel. 059 34 21 30, info@vliz.be

Een op tien bomen sterft

Meer dan 8000 boomsoorten - 10 procent van het totale aantal in de wereld - worden met uitsterven bedreigd. De toestand van die soorten ging er tijdens de afgelopen vijf jaar in versneld tempo op achteruit. Dat is de conclusie van een recent rapport van het 'UK Department for Environment Food and Rural Affairs'. Voor 976 soorten is de toestand kritiek. Van deze soorten worden er weinig in het wild beschermd.

Bron: IPS

Industrie wil niet alleen betalen

Met de ondertekening van het Kyoto-protocol verbond België zich ertoe de uitstoot van zijn broeikasgassen met 15% te verminderen. Een ambitieuze doelstelling, rekening houdend met het feit dat de Belgische regering heeft besloten om vanaf 2014 af te stappen van kernenergie, dat geen schadelijke broeikasgassen veroorzaakt.

De multisectorfederatie Agoria beweert dat de industrie voor de verhoogde CO2-uitstoot met de vinger wordt gewezen, terwijl de transportsector en de burger er voor tweederde verantwoordelijk voor zijn. De industrie wil zeker haar duit in het zakje doen als ook de andere partijen voor de kosten van de toepassing van het Kyoto-protocol willen opdraaien. De nood aan een helder Nationaal Klimaatplan wordt volgens de federatie steeds groter. Ze roept de overheid op om ook de indirecte bijdragen aan energiebesparing in rekening te brengen, omdat het niet kan dat een bedrijf dat zuinige producten maakt door de Kyoto-beperkingen niet meer kan groeien. De duurzame aanbevelingen van de federatie aan onze regering zijn een onderdeel van de uitdagingen die Agoria tussen vandaag en 2007 voor de technologische industrie ziet.

<http://www.agoria.be/pdf/nl/memorandumNLLow.pdf>

Het gedrag van de Walen

De meerderheid van de Walen maakt zich meer en meer zorgen over het milieu (76%) en verklaart zich bereid om concreet iets voor de bescherming van het milieu te doen (95%). Hun inspanningen spitsen zich vooral toe op de beheersing van afvalstoffen: sorteren van huishoudelijk afval en inleveren van batterijen via selectieve inzameling. Ze willen hun gedrag aanpassen als de ecologische winst, zoals bij energiebesparing, ook een financieel voordeel oplevert. Maar daar staat dan wel tegenover dat maximum 1 op 2 Walen zich werkelijk 'preventief' gedraagt. Die helpt voorkomt afval, koopt milieuvriendelijke producten of beperkt het gebruik van de auto, en dan nog enkel 'voorzichtig'. De belangstelling voor het leefmilieu blijft klein als het om zaken gaat die buiten de dagelijkse wereld van de consument vallen. Dat blijkt onder meer uit de aankopen. Het gebruiksgemak haalt het nog altijd makkelijk van de reflex om voor minder vervuilende verpakkingen te kiezen. Retourverpakkingen kopen de consumenten nauwelijks. Het statiegeldsysteem voor dranken slaat dan wel min of meer aan, maar jammer genoeg houden de nieuwe types dranken geen rekening met de bezorgdheid om minder vervuilende verpakkingen te gebruiken. Het aanbod retourverpakkingen blijft dus zeer beperkt.

Slechts 1 op 4 Walen koopt biologische producten, 1 op 10 schaft zich producten uit de eerlijke handel aan.

Naast de resultaten van de enquête, werden ook de gegevens en kenmerken van de ondervraagden geanalyseerd. Dat leidde tot vijf profielen van consumenten: afstandelijken, spaarzamen, gematigden, afwachtenden en actieven. Als je wil weten welk type consument jij bent, bekijk dan de verschillende profielen zoals de 'Wakkere consument' ze omschrijft (nr. 138 - je kan hiervoor ook de OIVO-webstek raadplegen).

Een overzicht van de resultaten van de enquête die 'Réseau Eco-consommation' bij 600 Walen afnam, vind je er ook op terug op: www.oivo-crioc.org

Bron: *Stip*

Minder afval meer opbrengst

Een recente studie voor het milieuagentschap van Engeland en Wales toonde andermaal aan dat afvalvoorkoming geld opbrengt.

Als producenten investeren in middelen om afval te voorkomen of te beperken, kunnen zij 2,8 tot 4,1 miljard euro op hun jaarlijkse operationele kosten besparen. Voor 2000 zou dit 1,25 tot 2% van de Britse bruto toegevoegde waarde van de industrie betekenen. Met de invoering van maatregelen om de energie-efficiëntie te verhogen, kan de Britse industrie nog eens 2,5 miljard euro besparen.

Gevalstudies wijzen uit dat de investeringen om afval te verminderen zich gemiddeld in minder dan een jaar terugverdienen. De geschatte besparingen zijn meestal het resultaat van eenvoudige maatregelen van 'good housekeeping' en minimale procesveranderingen. Grotere besparingen en snellere terugverdientijden zijn dus makkelijk te realiseren.

De grootste besparingen (59%) komen uit de aankoopkost van grondstoffen waarvan de resten vroeger te vlug werden weggegooid. Factuurkosten voor afvalophaling, de eerste kost waaraan ondernemers denken als het over afval gaat, maken slechts 10% van de werkelijke afvalkost uit.

De bovenstaande resultaten komen overeen met de resultaten van studies die de OVAM voor haar softwareprogramma MAMBO (Minder Afval Meer BedrijfsOpbrengsten) liet uitvoeren. MAMBO toont bedrijven hoe ze de verborgen afvalkosten kunnen opsporen.

Bron: *'The benefits of greener business'* www.mambo.be

Voetafdruk van bedrijven

Nederland heeft nu ook een ecologische voetafdruk voor bedrijven. De voetafdruk is een methode om het milieugebruik per hectare gebruikte ruimte voor te stellen. Zo'n voetafdruk toont aan dat die ruimte per definitie beperkt is. Daardoor wordt het onmiddellijk duidelijk hoeveel je er maximaal van kan gebruiken: de earthshare. Door het milieugebruik in ruimte uit te drukken krijg je op huishoudelijk niveau automatisch een objectieve vergelijkingsbasis: de benchmark.

Bij consumenten ligt die benchmark voor de hand, op bedrijfsniveau is die minder eenvoudig vast te leggen. Op dat niveau is het niet onmiddellijk duidelijk voor welke vergelijkingsbasis je moet kiezen. Je kan de voetafdruk per werknemer of per project uitdrukken of hem aan de omzet koppelen. De voorgestelde methode om de voetafdruk van een bedrijf te berekenen is vooral bruikbaar voor dienstverlenende bedrijven. In die sector is een berekening per werknemer zinvol.

In Vlaanderen past op dit ogenblik nog geen enkel bedrijf de methodiek toe. De Vlaamse vzw Ecolife sprak met het Nederlandse De Kleine Aarde af om de methode ook voor Vlaanderen gebruiksklaar te maken.

www.ecolife.be, www.voetenbank.nl

Toeristisch ecolabel

Sinds 1 mei bestaat er ook een Europees ecolabel voor toeristische accommodatie. De criteria voor de toekenning van het logo beogen:

- een beperking van het water- en energiegebruik en de afvalproductie;
- de bevordering van het gebruik van hernieuwbare hulpbronnen en stoffen die minder gevaarlijk zijn voor het milieu;
- de stimulering van milieucommunicatie en -educatie.

De verplichte criteria voor afvalbeheer bepalen onder andere dat het personeel het afval moet scheiden en dat de gasten over de nodige infrastructuur moeten beschikken om hun afval te sorteren. Er wordt komaf gemaakt met wegwerpcatering en toiletartikelen in portieverpakkingen voor eenmalig gebruik.

Het ecolabel is een instrument om de milieuvriendelijkheid van een dienst of product aan de klant te communiceren.

Info: Fabienne Godin, Belgisch contactpersoon voor het Europees ecolabel voor toeristische accommodatie,

fabienne.godin@health.fgov.be

http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/producers/pg_tourism.htm

47 000 verkeersletsels

In 2001 gebeurden er in België 47 444 verkeersongevallen met lichamelijke letsels. Dat is een daling met 15,5% ten opzichte van 1990. Het aantal zwaargewonden daalde in die periode zelfs met 45,2%, en dat terwijl het wagenpark op elf jaar tijd met 23,4% toenam. Het aantal voetgangers dat in het verkeer om het leven kwam of zwaar gewond raakte, steeg echter wel. In 2001 ging het om 861, in 1990 om 763 voetgangers.

http://www.statbel.fgov.be/press/pr072_nl.asp

Internationale milieu- en duurzaamheidsdagen

Piek je project

De Nationale of Internationale Dagen of Weken van ... zijn de ideale piekmomenten voor je milieuproject of hét moment om de resultaten van je project aan het publiek te tonen.

Een lijst van interessante piekmomenten voor de rest van dit schooljaar:

zaterdag 29 november	Internationale niet-winkeldag
woensdag 7 januari	Alfabetiseringsdag
maandag 9 tot vrijdag 13 februari	Week van de diversiteit
dinsdag 9 maart	Internationale energiedag
vanaf 15 maart	Maand van de duurzame consumptie
maandag 22 maart	Wereldwaterdag
dinsdag 23 maart	Wereldmeteodag
woensdag 7 april	Wereldgezondheidsdag
zaterdag 24 april	Dag van de Aarde
zaterdag 1 tot vrijdag 7 mei	Week van de zachte weggebruiker
zaterdag 22 mei	Internationale dag van de diversiteit
maandag 31 mei	Wereld anti-tabaksdag
dinsdag 1 tot zondag 6 juni	Week van de biologische landbouw
zaterdag 5 juni	Wereldmilieudag